

**Gigi Căciuleanu și cele patru spectacole
de teatru coregrafic de la Târgu-Mureș**
DOI : 10.46522/S.2025.01.6

Laurențiu BLAGA

Colegiul Național de Artă Târgu-Mureș
laurentiublaga@gmail.com

**Abstract: Gigi Căciuleanu and His Four Choreographic Theatre Productions in
Târgu-Mureș**

An emblematic figure of Romanian and international contemporary dance, Gigi Căciuleanu is recognized for his innovative contribution in choreography and, especially, in choreographic theatre. With a career that spans several decades, he has managed to combine tradition with modernity, creating a distinctive style that reflects not only local but also international influences. His artistic career has fortunately intersected with the theatre of Târgu-Mureș, the relationship between Gigi Căciuleanu and the local cultural environment materializing in the appearance of four choreographic theatre productions ("Jungla X", "Carmina Burana", "Vivaldi and the Seasons", "GGworld") which have been significant landmarks for the two producing institutions (Ariel Theatre for Children and Youth and the Târgu-Mureș National Theatre). Beyond the impact of these productions on the public, the critics and the local theatrical scene, we can say that the artist Gigi Căciuleanu found, in Târgu-Mureș, the perfect conditions to create and put into practice his ideas about the philosophy of choreographic theatre, the mechanisms of the dancers' functioning and, last, but not least, about his unique spectacular aesthetics. The present paper aims to present the importance of these choreographic theatre performances for the cultural history of Târgu-Mureș as well as the impact that Gigi Căciuleanu's presence had on the acting companies he worked with.

Key words: *Gigi Căciuleanu; choreographic theatre; DansActor; Ariel Theatre, Târgu-Mureș National Theatre.*

Una dintre figurile emblematice ale danșului contemporan românesc și internațional, Gigi Căciuleanu este recunoscut pentru contribuțiile sale inovatoare în coregrafie. Cu o carieră ce se întinde pe mai multe decenii, el a reușit să îmbine tradiția cu modernitatea, creând un stil distinctiv care reflectă nu doar influențe locale, ci și internaționale dar, mai ales, personale. Coordonatele după care se ghidează arta lui Gigi Căciuleanu sunt *structura* și *nebunia*. Sau, mai exact, după cum precizează însuși artistul, „structură, dincolo de nebunie” (Căciuleanu 2008, 13). Format inițial în cadrul Școlii de Balet

din București, unde a dobândit o bază solidă în dansul clasic, Gigi Căciuleanu s-a îndreptat spre dansul contemporan, care i-a permis să exploreze și să dezvolte un stil propriu ce îmbină eleganța baletului cu expresivitatea dansului modern. Dar estetica creației sale pornește de la niște principii extrem de solide, principii izvorâte dintr-o filosofie unică a mișcării: „Am sentimentul că scriem cum vorbim și dansăm cum scriem” (Căciuleanu 2008, 35). În cartea sa *Vânt, volume, vectori*, Gigi Căciuleanu își face cunoscute principiile sale referitoare la arta dansului și a mișcării, explorând la nivel teoretic intersecția dintre dans, artă și filosofie și reflectând asupra mișcării ca formă de exprimare și comunicare. În volumul amintit, Gigi Căciuleanu analizează mișcarea nu doar ca un act fizic, ci și ca o manifestare emoțională și spirituală. Dansul devine un mijloc de explorare a identității și a relațiilor interumane. De asemenea, autorul subliniază importanța colaborărilor între diferite domenii artistice (muzică, teatru, arte vizuale) pentru a crea o experiență artistică completă și captivantă, a rolului dansului în societate, cum acesta poate influența percepția asupra artei și a vieții. *Vânt, volume, vectori* este, astfel, o meditație profundă asupra rolului dansului în viața umană, îmbinând reflecții filosofice cu experiențe artistice personale.

Revenind la biografia lui Gigi Căciuleanu putem spune că experiențele sale internaționale, inclusiv colaborarea cu companii de prestigiu din Europa și din restul lumii, au îmbogățit paleta sa artistică. Tematica creației lui Gigi Căciuleanu este extrem de diversificată, abordând subiecte variate, de la mitologie și folclor românesc, la teme universale precum dragostea, singurătatea și căutarea identității. Coreografiile sale sunt introspective, invitând spectatorii să reflecteze asupra emoțiilor și experiențelor umane. Gigi Căciuleanu acordă o mare importanță relației dintre dansatori și spațiul în care se desfășoară reprezentațiile, utilizând scenografia și lumina pentru a intensifica impactul emoțional al spectacolului. Această abordare integrativă a dus la crearea unor spectacole care depășesc limitele tradiționale ale dansului, transformându-le în experiențe multisenzoriale. Din aceste experiențe s-a născut și noțiunea de *teatru coregrafic*, căreia Gigi Căciuleanu îi pune alături noțiunea de *dansActor*. La prima citire, această noțiune poate fi înțeleasă ca actor care dansează dar, sub directa îndrumare a lui Căciuleanu, acest *actor dansator* devine un concept mult mai complex: „pe toți dansatorii cu care lucrez îi scot din ceea ce știu ei să facă, că știu mișcare clasică, contemporană, îi aduc în altă parte. Iar pe actori îi transform în dansatori. Pe dansatori îi transform în actori și, după aceea, îi retransform în dansatori” (Dumitrache 2012, 13).

De-a lungul timpului, mai ales după revenirea sa în spațiul cultural românesc, revenire petrecută la finalul anilor '90, parcursul artistic al lui Gigi Căciuleanu s-a intersectat în mod fericit cu spațiul teatral târgumureșean. Această întâlnire dintre artistul Gigi Căciuleanu și teatrul din Târgu-Mureș s-a materializat în patru spectacole de referință pentru memoria culturală locală, dar nu numai: *Jungla X*, *Carmina Burana*, *Vivaldi și anotimpurile*, *GGworld*. Aceste spectacole au însemnat borne importante pentru cele două instituții producătoare (Teatrul pentru Copii și Tineret Ariel și Teatrul Național Târgu-Mureș). Dincolo de impactul acestor producții asupra publicului, criticii de specialitate sau a lumii teatrale autohtone, putem spune că artistul Gigi Căciuleanu a găsit la

Târgu-Mureș condițiile necesare pentru a crea și pentru a-și pune în practică ideile sale legate de filosofia teatrului coregrafic, mecanismele de funcționare a dans-actorilor și, nu în ultimul rând, despre inconfundabila sa estetică spectaculară. Dincolo de importanța acestor spectacole de teatru coregrafic pentru istoria culturală a orașului Târgu-Mureș trebuie precizat impactul pe care prezența lui Gigi Căciuleanu l-a avut asupra trupelor de actori cu care a lucrat. Aceasta, deoarece Gigi Căciuleanu nu este doar un creator de spectacol, ci și un pedagog al mișcării, o enciclopedie în mișcare, un spirit mereu tânăr care lasă urme adânci în memoria oamenilor cu care lucrează.

Jungla X sau manifestul realismului oniric

„De mult nu am mai fost atât de fericit ca atunci când am lucrat cu actorii din Târgu-Mureș la mișcarea și la invenția textelor pentru *Jungla X*. Am impresia că înot într-o mare caldă și primitoare. Ca atunci când zbori în vis” (Peșchir 2017, 87). Astfel descria Gigi Căciuleanu prima experiență artistică pe care a trăit-o la Târgu-Mureș în anul 2002, când, la invitația regretatului director al Teatrului Ariel, Gavril Cadariu, a realizat spectacolul *Jungla X*. Apariția acestui spectacol în repertoriul Teatrului Ariel nu a fost deloc întâmplătoare dacă avem în vedere faptul că în spațiile acestei instituții se desfășura în acel moment un program artistic complex – UNDERGROUND Ariel – sub egida căruia ieșiseră la public până atunci spectacole precum *SSS*, *Steps*, *Alexanderplatz*, *Adio, secol XX*, *Infanta*. *Mod de întrebuințare*, *Dies Irae*, www.nonstop.ro, *Un câine andaluz*. Publicul format în spațiile fostei clădiri a Teatrului Ariel situată pe strada Poștei din Târgu-Mureș avusese așadar, până la premiera *Junglei X*, ocazia de a intra în contact cu un alt tip de teatru, aflat sub semnul *alterității*. Acea mare *caldă și primitoare*, în care Gigi Căciuleanu spunea că are impresia că înoată, poate fi tradusă prin specificul Teatrului Ariel, acela al unui teatru de animație, care presupune un spațiu prin excelență ludic, alegoric, ideal pentru ca artistul coregraf să își pună în practică ideile rezultate din gândirea sa de sorginte avangardistă. În acest context favorabil creației au mai existat și alte ingrediente importante pentru rețeta unei creații de succes: disponibilitatea unei distribuții mixte de actori (formată din actorii celor două trupe ale Teatrului Ariel, română și maghiară), libertatea totală și deschiderea pe care Gigi Căciuleanu le-a avut în a-și împlini un vis din copilărie, acela de a crea spectacole în care să folosească, în afara mișcării, elemente precum păpușile sau marionetele. Cu alte cuvinte, Gigi Căciuleanu a fost artistul potrivit în teatrul potrivit, pentru crearea unui spectacol pe care l-a recomandat ca fiind *manifestul realismului oniric*. Criticul Ion Cazaban descria *Jungla X* ca fiind:

Un spectacol în care se amestecă tulburător elemente plastice și sonore de sorginte suprarealistă, futuristă, dadaistă, umor poetic, jocuri de cuvinte, manechine, simulacre zoomorfe, reminiscențe filmice (de la Chariot la Cocteau). Trupa teatrului, de la ambele secții, este angajată într-un amplu joc funambulesc, succesiune accelerată de imagini în care se poate întâmpla și combina orice, apariții „dintr-o cutie de minuni”.

Cazaban, 2002, 79

Jungla X a reprezentat și un produs artistic de autor pentru care Gigi Căciuleanu semnează atât textul, regia, costumele, cât și coregrafia spectacolului. Doar scenografia este lăsată în seama Carmecitei Brojboiu. *Jungla X* începea în curtea interioară a teatrului, apoi continua în micul și cochetul foaiier, în sala mare de spectacole, în pivniță (spațiul *undeground*), pe la ferestrele anexelor de producție ale teatrului. Încă de la început, publicul își dădea seama că nu are de a face cu un spectacol de teatru obișnuit. Gigi Căciuleanu s-a dezlănțuit din punct de vedere creativ, folosind pentru *Jungla X* tot ceea ce îi oferea Teatrul Ariel ca mijloace de exprimare artistică: actori, păpuși, marionete, obiecte de recuzită cu valoare de simbol, spații alternative în care erau amestecate momente de animație stradală, mișcare scenică, pantomimă, dans, recital de poezie. Descriind spectacolul *Jungla X*, Anca Rotescu scria despre conținutul și senzațiile pe care acesta le oferea publicului spectator: „Episoade autobiografice, ca și momente ale istoriei recente, sunt evocate în manieră alegorică și ușor ironică, pe un ton dulce-amar în care sunt antrenați atât actorii Monica Ristea și Nicu Mihoc, cât și artiștii păpușari de la secțiile română și maghiară ale Teatrului Ariel” (Rotescu 2009, 54).

În *Jungla X* Gigi Căciuleanu a folosit obsesia sa de o viață – mișcarea – căreia îi alătură poezia cuvântului sau a gestului, așa cum remarcă și Radu Țuculescu:

Un amalgam în care se amestecă poezia gestului cu cea a păpușarilor, cu fantasmagoricul unor personaje de fabulă modernă care va deveni, după ce trece epoca modernă, postmodernă. [...] Un spectacol cu corpuri umane și obiecte deturnate. Un spectacol cu sensuri deturnate. Un abces crăpat. Adevărul omului de pe stradă. Amintiri din copilărie. Lumea necuvântătoarelor. Un spectacol cu aluzii politice. Pur și simplu un spectacol ludic.

Țuculescu 2001, 20

Prin acest spectacol Gigi Căciuleanu și-a împlinit și unul dintre visele sale din copilărie legate de minunata lume a teatrului de păpuși, ajutat fiind de disponibilitatea unui grup de artiști pregătiți pentru întâlnirea cu creativitatea și imaginația marelui artist:

Mi-a făcut o imensă plăcere să răspund invitației lui Gabi Cadariu și am „petrecut” acolo o lună foarte fericită pentru mine. E vorba de o experiență care a făcut punte cu un moment al începuturilor, la 12 ani, în teatru, un teatru de păpuși. O experiență salvatoare pentru mine, când am trăit pentru prima dată ce înseamnă să simți păpușa pe dinăuntru. [...] Am lucrat la Tg. Mureș o bucurie de nimic umbrită pentru că relația cu echipa formată din membri ai ambelor secții de la Ariel plus doi minunați actori „de proză” a fost extraordinară. La aceasta a contribuit și faptul că sunt toți oamenii moderni ca gândire, ca mod de a fi în lume, foarte disponibili și performanți – cu un bun training al exprimării corporale.

Stancu 2001, 9

Laurențiu BLAGA

Toate aceste condiții atât de necesare actului creației fiind îndeplinite, Gigi Căciuleanu a avut ocazia de a-și expune la nivel artistic gândurile legate de un adevărat manifest estetic și anume, *realismul oniric*:

Am conceput un spectacol de animație pentru corpuri umane. O coregrafie sui generis. Un mod de a simți și recrea păpușa din interior. Scenele s-au născut din experiment, din happening, a metaforei de a sugera mai ales subtexte. Am vrut să propun un fel de explozie de imaginație în spiritul realismului oniric.

Stancu 2001, 9

Premiera spectacolului *Jungla X* a avut loc vineri, 29 iunie 2001. Spectatorii care au umplut până la refuz incinta Teatrului Ariel atât la premieră, cât și la următoarele două reprezentații (spectacolul a fost programat în trei zile consecutive) s-au putut bucura de prima lor întâlnire cu opera unui artist deosebit care a reușit să pună în valoare la capacitate maximă tot ceea ce micuțul teatru de pe strada Poștei din Târgu Mureș i-a oferit dar, mai ales, a venit cu spiritul său ludic, în acord cu nevoile artistice ale unor actori conștienți de faptul că li se întâmplă ceva extrem de important pentru carierele lor. *Jungla X* a constituit primul moment în care actorii și spectatorii târgumureșeni s-au întâlnit cu lumea lui Gigi Căciuleanu, într-un *preludiu artistic* care a deschis apetitul tuturor pentru mai multe experiențe artistice ce aveau să vină. *Jungla X* nu a însemnat doar spectacolul despre care face vorbire articolul de față. Această experiență complexă a avut și o altă finalitate prin apariția în volum a textelor folosite de către Gigi Căciuleanu în spectacol după ce, în prealabil, o parte dintre acestea fuseseră publicate în *Revista Respiro*. *Cartea Junglei X*, editată de același Teatru Ariel sub îngrijirea Alinei Nelega, într-un tiraj de 500 de exemplare, a fost lansată la București, la *Green Hours*, în prezența autorului, Gigi Căciuleanu. Încercând să distileze într-un gând scris experiența cu spectacolul *Jungla X*, acesta aprecia:

Lumea noastră din afară, cea a umanoizilor, văzută ca o junglă. De la cruzime, în sensul figurat al șicanelor cotidiene și cel al micimilor unor răutăți gratuite, la cea, la propriu, a hâlcilor de carne vie cu care fiecare dintre noi se delectează. Nu numai spre a-și potoli foamea ci, chiar mai adesea, spre a atâta un focar plasat între prostia primară și invenția celei mai sofisticate dintre schingiuieli. Victime fiind nu numai vietățile necuvântătoare ale junglei sau planeta pe care acestea proliferază ci, (ba mai ales), priii și rău-cuvântătorii noștri semeni.

Blaga 2025, Arhiva personală

***Carmina Burana* și dubla reîntoarcere**

Spectacolul *Carmina Burana* realizat de Gigi Căciuleanu la Teatrul Național Târgu-Mureș a însemnat două reîntoarceri: cea a artistului coregraf în orașul în care cu un deceniu înainte *inventa* manifestul realismului oniric – spectacolul *Jungla X* – și cea a Companiei *Liviu Rebreanu* (a Teatrului Național) după o lungă perioadă în care s-a

aflat într-un con de umbră, fiind ieșită aproape total din atenția teatrului românesc. Reîntoarcerea lui Gigi Căciuleanu la Târgu-Mureș a fost legată la acea dată de noua directoare artistică a Companiei Liviu Rebreanu, Alina Nelega, care a dorit să relanseze trupa de actori a Naționalului târgumureșean cu un spectacol eveniment. Despre locul pe care orașul Târgu-Mureș îl ocupă în sufletul său și relația specială avută cu două nume de referință în istoria recentă a mișcării teatrale din orașul trandafirilor, Gigi Căciuleanu a vorbit în cadrul unei întâlniri cu presa, înainte de premiera spectacolului *Carmina Burana*:

Am spus mereu că Târgu-Mureșul este un loc mai special, atât din punct de vedere geografic, dar și în ce privește sufletul meu. Mi-am dorit foarte mult să revin, și îi mulțumesc lui Dumnezeu, și cunoștințelor mele de aici de la Târgu-Mureș, care m-au invitat, Alina Nelega și Gabi Cadariu, pe care îl iubesc foarte mult.

Zaharie 2012, 4

Gigi Căciuleanu a ales pentru această revenire la Târgu-Mureș *Carmina Burana* - cantata compusă de Carl Orff în 1936, bazată pe texte medievale ale cărei teme centrale sunt iubirea, natura și destinul, traduse într-o muzică vibrantă, cu ritmuri puternice și o orchestrație bogată. Beneficiind de această dată de tot ceea ce i-a putut oferi Teatrul Național Târgu-Mureș, Gigi Căciuleanu a reinterpretat *Carmina Burana* ca un spectacol de teatru coregrafic, combinând muzica lui Carl Orff cu mișcare, teatru și elemente vizuale. Această abordare a transformat o operă muzicală de factură clasică într-o experiență teatrală-coregrafică extrem de captivantă, așa cum preciza și Oana Cristea Grigorescu: „Efectul sincretic al creației scenice semnate de Gigi Căciuleanu împlinește la distanță de aproape un secol potențialul conținut în cantata lui Carl Orff, care dorea pentru creația sa muzicală extensia reprezentării scenice în dans și imagine” (Cristea Grigorescu 2012, 21).

Un lucru extrem de important și care merită precizat aici este faptul că pentru acest spectacol Gigi Căciuleanu a ales atât actori din cadrul celor două companii (română și maghiară) ale Teatrului Național Târgu-Mureș, cât și studenți de la secția de coregrafie a Universității de Arte din Târgu-Mureș. În afara celor aproximativ treizeci de *dansActori*, Gigi Căciuleanu a folosit și doi dansatori profesioniști: Cristina Iușan și Bordas Attila. Din distribuția spectacolului a făcut parte și actrița Monica Ristea în rolul *Fortunei*, actriță cu care Gigi Căciuleanu colaborase și la *Jungla X*, iar pentru realizarea scenografiei spectacolului a apelat la scenografa Alina Herescu. Impactul pe care premiera din 17 februarie 2012 a spectacolului *Carmina Burana* l-a avut asupra publicului prezent în Sala Mare a Teatrului Național Târgu-Mureș a fost unul important, am putea spune, aproape vital pentru grupul de tineri actori implicați în această producție. Nici efectul asupra publicului târgumureșean nu poate fi lăsat la o parte. Spectacolul a fost jucat cu sala plină aproape la fiecare dintre cele peste treizeci de reprezentații avute la sediu. Aceștia li se alătură participările care au urmat în festivaluri: Festivalul Național de Teatru – București, (două reprezentații), Festivalul Internațional de Teatru Sibiu,

Laurențiu BLAGA

Festivalul de Dramaturgie Contemporană Brașov (invitat ca spectacol de gală), Festivalul *Toamna Orădeană*. Impactul spectacolului a fost unul însemnat și asupra criticii teatrale românești care a intuit în *Carmina Burana* nu doar revenirea unui mare artist în peisajul teatral autohton, dar și re conectarea unei trupe tinere de actori la ideea performanței artistice. Astfel, aprecierile critice au scos în evidență faptul că, în cazul *Carminiei Burana*, muzica nu este doar un fundal pentru dans, ci un partener activ în construirea narațiunii, interacțiunile dintre dansatori și ritmul muzicii creând o experiență unică:

Spectacolul lui Gigi Căciuleanu excelează prin coerența desfășurării, prin claritatea narațiunii, prin nerv și ritmică. Alternarea planurilor în mișcare și statice în cadrul aceluiași tablou dă complexitate poveștii și o inspirată alternanță static-dinamic, în acord cu muzica lui Orff, articulată în jurul pulsațiilor și ritmurilor viguroase.

Teatrul Național Târgu-Mureș, s. a.

Mircea Sorin Rusu sintetiza atmosfera plină de senzualitate, imaginile surprinzătoare create de Gigi Căciuleanu prin intermediul *dansActorilor* precum și limpezimea estetică într-o cronică scrisă pe marginea acestui spectacol:

Principala calitate a întregului spectacol este tocmai claritatea sa. Combinația dintre mișcare, muzică, imagine și text în limba latină, creată la nivel de simbol, este percepută, în primă fază, senzorial de către spectatori, pentru ca apoi, pe măsură ce spectacolul înaintează, ideile să se așeze și sensul întregii demonstrații să fie limpede. Imaginea de final, cu lună roșie și om alergând în gol, în deplină tăcere, este una care merge fără greș direct la esență: fiecare dintre cei care au asistat la reprezentație va rămâne cu imaginea propriei neputințe în fața sorții. Pentru că revolta finală a personajului colectiv este tot una dirijată: odată ce Fortuna decide că este de ajuns, fiecare dintre revoltați rămâne captiv al propriilor sale limite și limitări. Evadarea în senzualitate, dragoste, aburii vinului și răzvrătire are loc numai în limitele permise de puterile superioare omului.

LiterNet.ro

Carmina Burana a fost nu doar un spectacol de teatru coregrafic, ci o explorare artistică profundă, capabilă să rezoneze cu audiența la un nivel intim. Cronicile subliniază atât inovația coregrafică, cât și puterea interpretativă a ansamblului, făcând din această producție un eveniment memorabil în peisajul teatral. Nu trebuie lăsată uitării experiența artiștilor implicați în această producție etalon pentru teatrul Național Târgu-Mureș. Într-un material realizat pentru revista *Teatrul azi*, Florentina Vary – la acea dată secretară literară a Companiei *Liviu Rebreanu* – îi chestiona pe câțiva dintre cei implicați la nivel artistic în producția spectacolului *Carmina Burana* în legătură cu experiența lor avută pe parcursul întâlnirii cu Gigi Căciuleanu. Astfel, dansatorul Attila Bordas aprecia la acel moment faptul că:

Gigi Căciuleanu are capacitatea de a influența oamenii să se îndrăgostească de ceea ce fac. A reușit să lucreze cu artiști foarte diferiți și să ne unească într-o echipă, deși nu suntem o trupă în mod constant. Gigi iubește oamenii și arta, are energii infinite. Sub îndrumarea lui nu mi-ar fi frică să pornesc cu ochii închiși, în întuneric, pentru că am încrederea și convingerea că voi ajunge la lumină.

Vary 2012, 112

Despre produsul artistic și modul în care Gigi Căciuleanu a reușit să îl creeze, actrița Monica Ristea preciza că

[...] ceea ce se întâmplă pe scenă nu e doar teatru, nu e doar mișcare, e o ciocnire energetică de o forță copleșitoare, la care au contribuit toți participanții. Asta mi se pare extraordinar: să poți armoniza 31 de oameni diferiți, mulți veniți din afara trupei noastre, pentru a gândi, a simți și a reacționa la unison. Iar această realizare eu o numesc „efectul Căciuleanu”!

Vary 2012, 113

Pentru actorii de la acea vreme, implicați în realizarea acestei întâmplări fericite numite spectacolul *Carmina Burana*, contactul cu arta lui Gigi Căciuleanu, cu filosofia lui asupra mișcării, cu modul de gândire pe care acest artist l-a expus cu generozitate în timpul repetițiilor, toate acestea au generat un veritabil impuls creativ ce s-a simțit ulterior multă vreme în parcursul lor artistic. De asemenea, *Carmina Burana* transpusă scenic de Gigi Căciuleanu la Teatrul Național Târgu-Mureș

[...] are, înainte de orice, meritul de a fi atras atenția că la Teatrul Național din Târgu-Mureș au început să se petreacă evenimente artistice de anvergură. Că instituția pare să fi pornit decisiv pe calea redescoperirii și urmăririi rostului ei real. Ceea ce nu e deloc puțin lucru.

Morariu 2012, 117

În concluzie, *Carmina Burana* realizată de Gigi Căciuleanu la Teatrul Național Târgu-Mureș a fost un succes artistic, combinând dansul, muzica și teatrul într-o formă inovatoare și emoționantă. Spectacolul a demonstrat încă o dată, dacă mai era nevoie, talentul lui Gigi Căciuleanu și abilitatea sa de a transforma operele clasice în niște experiențe artistice desăvârșite. Referitor la senzația pe care o trăiește gândindu-se peste ani la spectacolul *Carmina Burana*, Gigi Căciuleanu pune în prim plan omenirea și oamenii:

Omenirea - Un eșantion al acesteia, cu ritualurile sale de rutină cotidiană sau cu riturile pompoase și grandomane ale fanatismului de sectă. Prezentată spectatorului printr-o lupă sub care oscilează tot felul de „stări” de la cele de Lună-Plină până la cele declanșate de gesturi azvârlite prin cruda lumină de neon a unei zile fără soare. De la veselie grosolană dar tristă a beției primare la fandoselile de curcan cu cozile înflorite precum niște evantaie de marchize capricioase, pe cât de toante pe atât de pretențioase... Și totuși, Omenirea. Oamenii, NOI...

Blaga 2025

Vivaldi și anotimpurile sau „un sugestiv poem vizual”

Povestea de *amor* (așa cum îi place lui Gigi Căciuleanu să numească sentimentul pe care îl simte când o relație artistică se materializează într-un produs bun) dintre Gigi Căciuleanu și trupa de actori ai Companiei *Liviu Rebreanu* a continuat în anul 2015, când, în data de 30 septembrie, în Sala Mare a Teatrului Național Târgu-Mureș, are loc premiera spectacolului *Vivaldi și anotimpurile*. După succesul *Carminei Burana*, Gigi Căciuleanu revine la Târgu-Mureș pentru a transforma o altă cunoscută operă muzicală – *Anotimpurile* lui Vivaldi – într-un produs de teatru coregrafic rafinat și strălucitor. Cunoscând foarte bine potențialul *dansActorilor* târgumureșeni, Gigi Căciuleanu se bazează pe același nucleu pentru a pune la cale un regal de muzică și dans, transpus coregrafic și teatral sub numele de *Vivaldi și anotimpurile*. În afara actorilor din Compania *Liviu Rebreanu*, Gigi Căciuleanu mizează pe aceiași doi dansatori profesioniști cu care a lucrat la *Carmina Burana*, Cristina Iușan și Bordas Attila (înlocuit la un moment dat de Daniel Pop). Presiunea este mare pentru că, după succesul *Carminei Burana* așteptările sunt extrem de ridicate: așteptările unei trupe dornice să se reîntâlnească cu un artist esențial în istoria ei recentă, ale unui public târgumureșean re-obișnuit cu produse teatrale de calitate, ale criticii de specialitate și, nu în ultimul rând, propriile așteptări ale lui Gigi Căciuleanu în ceea ce privește arta sa. Și așteptările nu au fost în zadar, pentru că, după reacția pozitivă pe care spectacolul a avut-o la premieră, *Vivaldi și anotimpurile* are parte de numeroase invitații în festivaluri din țară și nu numai: Festivalul Internațional de Teatru Clasic Arad (2015), Festivalul Internațional de Teatru Povești – Alba Iulia (2016), Festivalul Internațional Bienala Teatrului „Eugen Ionesco” BITEI – Chișinău (2016), Festivalul Național de Teatru – București (2016), Festivalul de Teatru în Aer Liber – Constanța (2017). Pentru acest spectacol, Gigi Căciuleanu și-a propus să exploreze Omul prin cele două ipostaze ale sale: Femeia, Bărbatul...:

Oamenii luați individual, unul câte unul, câte doi, câte trei. Hai, câte patru, cinci... Fiecare cu al său „anotimp” de moment. Omul, Bărbatul, Femeia, evoluând din grup în grup, întrezăriți prin surăsul giocondian la care ne îmbie (atât pe interpret cât și pe spectator) spiritul muzicii lui Vivaldi. Cu a sa fină ascuțime de umor, dar și cu al său subtext de indulgență nostalgic. Invitându-ne cu gândul la o gravură idilică retrădusă printr-un, câteodată dinadins mascat, neastâmpăr corporal; atemporal ca cel al personajelor de pe o veche fotografie.

Blaga 2025

Prezentă la premieră, Maria Sârbu mărturisește senzația care a cuprins-o urmărind prestația artiștilor Teatrului Național Târgu-Mureș:

[...] m-a ținut nemișcată în fotoliu, la premieră. Pe parcursul reprezentației, căutam să descopăr sensul ascuns a ceea ce vedeam pe scenă, călăuză fiind ciclul de concerte vivaldiene inspirate de cele patru anotimpuri. Căci, ori de câte ori ascultam

Le quattro stagioni, voit sau nevoit (această muzică poate fi auzită în multe locuri, chiar în aeroporturi sau policlinici), încercam să îmi imaginez ceva dintr-un anotimp sau altul, în funcție de starea pe care o aveam. Acum în față aveam o imagine, sau mai bine zis niște imagini. Era ca o poezie în mișcare, unduită de această minunată muzică a lui Vivaldi.

Sârbu 2016, 268

Spectacolul începe cu un preludiv în foaierul Teatrului Național, reluat apoi pe scenă. Este vorba de un fragment din cantata profană *Cessate, ormai cessate* de Vivaldi. Anotimpurile anului sunt, de fapt, în viziunea lui Gigi Căciuleanu, anotimpurile vieții dezvoltând frumosul din om, așa cum remarcă aceeași Maria Sârbu: „cred că echipa și-a atins scopul: acest spectacol dezvoltă frumosul din om - din omul de pe scenă și din omul din sală. Emoția persistă pe toată durata spectacolului; ne-o transmit interpreții de la început și până la sfârșit” (Sârbu 2016, 268).

Teatralitatea spectacolului este accentuată și prin inserarea unui moment poetic coregrafiat de Gigi Căciuleanu și interpretat de Monica Ristea și Csaba Ciugulitu, aceștia rostind în limbile română și maghiară, *Sonetul în stil baroc nr. 7* de Beney Zsuzsa, tradus în limba română de Paul Drumaru. Caracterul complex al teatrului coregrafic pe care Gigi Căciuleanu l-a promovat și prin intermediul spectacolului aici analizat este oferit de multiplele niveluri de percepție pe care le propune, precum și de multitudinea instrumentelor de creație la care apelează artistul coregraf: poezia mișcării, muzicalitatea acesteia, interferența dintre muzica lui Vivaldi și versurile poeziei contemporane, teatralitatea abstractă oferită de un limbaj propriu, specific artei lui Căciuleanu. Acest lucru este remarcat de către criticul Mircea Morariu în articolul său scris despre spectacolul *Vivaldi și anotimpurile*:

Slujindu-se de bine-cunoscuta compoziție pentru a face din ea un spectacol de teatru coregrafic, nutriend poate aceleași îndoieli încercate odinioară de Vivaldi, Gigi Căciuleanu a mizat pe caracterul de artă pe de o parte completă – dacă nu cumva chiar hiper-completă – al teatrului. Artistul nu s-a limitat la atât. A avut în vedere și contrariul hiper-completului. A luat, așadar, în calcul incompletul din specificul teatrului coregrafic pe care îl promovează. Un incomplet generos, dar și solicitant pentru spectator. Care, în cazul dat, are un plus de drept, dar și de obligație, de a-și folosi imaginația și fantezia spre a desăvârși în propriul eu și în interiorul său mintal și sufletesc oferta muzical-coregrafică a scenei. Versurile din final îi sunt de ajutor. Defel redundant, nicidecum tautologic.

Morariu 2016, 200-203

Este evident faptul că și acest spectacol – *Vivaldi și anotimpurile* –, precum și *Carmina Burana*, face parte din lista argumentelor pe care Gigi Căciuleanu le-a adus în bogata sa carieră artistică în favoarea statuării ideii de teatru coregrafic, bazat nu neapărat pe dansatori profesioniști ci pe dansatori. Acest lucru este punctat și de Oana Cristea Grigorescu, care afirma după vizionarea spectacolului: „Gigi Căciuleanu scrie, în România ultimelor două decenii, o importantă filă a teatrului coregrafic centrat pe actor,

Laurențiu BLAGA

pe capacitatea lui de a încarna nu doar mișcarea scenică, ci și dramaturgia spectacolului.” (Cristea-Grigorescu 2016, 21)

Liana Tugearu remarcă chimia specială pe care Gigi Căciuleanu o are cu trupa de actori de la Târgu Mureș, considerând spectacolul *Vivaldi și anotimpurile* ca fiind „un sugestiv poem vizual care a dat concretețe scenică muzicii lui Vivaldi, folosindu-se de mișcarea actorilor Teatrului Național Târgu- Mureș.” (Tugearu 2016, 22) Același lucru îl intuiește și Lorena Copil după vizionarea spectacolului în cadrul Festivalului de Teatru Povești Alba Iulia: „mai mult decât un spectacol frumos, *Vivaldi și anotimpurile* este un spectacol real, complex și, în egală măsură, o dovadă de disciplină și profesionalism” (Copil 2016).

Spectacolele lui Gigi Căciuleanu devin marcă înregistrată, iar *Vivaldi și anotimpurile* nu a făcut excepție, fapt confirmat și de Cristina Rusiecki:

Un spectacol marca Gigi Căciuleanu. Adică poezie, grație, frumusețe și sens pe muzica îmbătătoare a lui Vivaldi. Cu bine-cunoscuta sa magie, coregraful coagulează actorii Naționalului din Târgu Mureș, care lucrează cu devotament sută la sută, ca vrăjjiți, sub bagheta maestrului. Acumulările din mai vechiul succes, *Carmina Burana*, s-au păstrat neștirbite pentru ca în acest nou proiect trupa să devină și mai performantă.

Rusiecki 2016

Despre legătura stabilită între Gigi Căciuleanu și actorii de la Târgu-Mureș scrie din nou Oana Cristea Grigorescu, căreia coregraful îi mărturisește mecanismul diferit după care aceștia funcționează, precum și faptul că ei, actorii, sunt o importantă sursă de inspirație: „după precedentul succes de la Teatrul Național Târgu Mureș, Compania *Liviu Rebreanu*, cu *Carmina Burana*, acum *Vivaldi și Anotimpurile* confirmă ideea că actorii inspiră coregraful: «Acești oameni nu intră în nicio categorie, mă inspiră foarte mult, îi iubesc, se joacă foarte ușor, au intenția mișcării foarte clară; în momentul când le dau o mișcare, nu o fac în abstract, ci o concretizează imediat; e ceea ce fac actorii de obicei.» (coregraful Gigi Căciuleanu)” (Cristea-Grigorescu 2016).

Atât *Carmina Burana* cât și *Vivaldi și anotimpurile* au reprezentat cu siguranță, dacă nu cele mai reușite produse artistice semnate de coregraf după întoarcerea lui în țară, două momente extrem de importante în carierele celor care au luat parte la realizarea lor (actori, dansatori, scenografi, tehnicieni etc.). Mai mult, prin impactul pe care aceste spectacole l-au avut în momentul premierelor, au reușit să repună Teatrul Național Târgu-Mureș pe harta teatrului românesc și, de asemenea, au trezit în rândul actorilor târgumureșeni apetitul pentru arta de calitate.

GGworld sau Lumea lui Gigi, la Teatrul Ariel

În primăvara anului 2024, Teatrul pentru Copii și Tineret din Târgu Mureș a împlinit 75 de ani de existență. Nu se putea o ocazie mai bună pentru ca destinul său artistic să îl readucă la Târgu-Mureș pe Gigi Căciuleanu, la Teatrul Ariel, care își desfășoară de ceva

vreme activitatea în cochetul sediu din strada Poligrafiei. De acum regretatul director al Teatrului Ariel, regizorul Gavril Cadariu, i-a lansat lui Gigi Căciuleanu invitația de a repeta „figura” artistică cu *Jungla X* prin realizarea unui nou spectacol la Târgu-Mureș prin care să fie marcat evenimentul festiv dedicat celor 75 de ani de existență a teatrului. Gigi Căciuleanu nu putea refuza o asemenea invitație și astfel a luat naștere spectacolul *GGworld*, cel de al patrulea produs artistic realizat de marele coregraf la Târgu-Mureș. La fel ca în cazul *Junglei X*, pentru *GGworld* coregraful a apelat la actorii păpușari ai celor două secții (română și maghiară) ale Teatrului Ariel. Din vechea „gardă” prezentă în *Jungla X*, Gigi Căciuleanu l-a regăsit pe actorul Cornel Iordache. De asemenea, pentru asistență regie și coregrafie, la chemarea coregrafului a răspuns prezentă Cristina Iușan, care a lucrat și în spectacolele de la Național (*Carmina Burana* și *Vivaldi și anotimpurile*). Pentru *GGworld* Căciuleanu a semnat scenariul, coregrafia și regia folosind și elemente vizuale pornite de la desenele sale. În prezentarea spectacolului se menționează că *GGworld* este:

[...] un spectacol plin de energie și dinamism, care va prezenta o varietate de desene și dansuri, de la dinamici de grup la solo-uri impresionante, inspirat din teorema lui Pitagora și dramaturgiile universale ale inimii, spectacolul este un mix original și îndrăzneț, reprezentativ pentru stilul unic al lui Gigi Căciuleanu.

Căciuleanu 2014

După cum mărturisește însuși autorul spectacolului, prin *GGworld* este încercată:

[...] dezvăluirea parțială a lumii intime a artistului, a creatorului. Un „world” propriu „personajului” G.G. O lume de desene și de metafore în mișcare. O parte dintr-un insectar intern, pus la iveală pe platoul oniric al teatrului „bucățică cu bucățică”. Orice vis este un univers aparte. În care fiecare dintre noi are privilegiul unei totale libertăți atât a „punerii în scenă” cât și a limbajului folosit. Visul, ca și spectacolul, are nu numai dreptul ci mai ales nevoia de a recurge la o „păsărească” proprie. Parafrazându-l pe Ludovic al 16-lea, aș zice: „GG c'est moi”!

Blaga 2024

Pentru spectacolul care a avut premiera în data de 18 aprilie 2024, în Sala Mare a Teatrului Ariel, Gigi Căciuleanu a folosit muzica tinerei compozitoare Cristina Uruc. Stilul și linia estetică propusă de această muzică se potrivesc de minune cu viziunea dadaist-avangardistă a propunerilor pe care le avansează Gigi Căciuleanu mereu în creațiile sale. De fapt, prin acest spectacol, Gigi Căciuleanu își pune semnătura pe o creație ce prezintă sintetizat gramatica artei sale, conceptul care stă în spatele dramaturgiei mișcării pe care o propune. În textul scris pentru prezentarea spectacolului Gigi Căciuleanu explică titlul ales – *GGworld* – insistând pe sensul de *lume*:

Pentru al său univers specific, „GGworld”, precum orice spectacol, își reinventează nu numai o limbă dar și mecanisme anume. În limba internațională în care „WORLD”

Laurențiu BLAGA

înseamnă „LUME”, în sensul de „univers”, întâmplarea face ca „GG” să se pronunțe: GiGi ca și prenumele meu, al autorului. Precum o semnătură pusă, ca pe un tablou, pe propriul vis.

Teatrul Ariel 2024, s. a.

Lumea lui Gigi Căciuleanu prezentată și în acest spectacol este o lume cu o gramatică ce se bazează pe conceptele propuse de autor în a sa carte-program *Vânt. Volume. Vectori*. Astfel, „structura, dincolo de nebunie” își face simțită prezența, actorii Teatrului Ariel lăsându-se seduși de farmecul lumii lui Gigi Căciuleanu. Coregraful mizează pe calitățile actorilor cu care lucrează inventând gesturi, respirații, creând volume și imagini în stilul său inconfundabil: „există tot atâtea feluri de a dansa câți dansatori. Și tot atâtea dansuri câți coregrafi. Fiecare dans are o gramatică proprie, propria sa geometrie și chiar astronomia sa proprie. Și, fără îndoială, propria sa poezie” (Căciuleanu 2008, 31). Gigi Căciuleanu este și un mare poet, lucru care se simte în fiecare dintre creațiile sale, dincolo de poezia mișcării, opera sa conține o poezie aparte, ca un joc între vizibil și invizibil, coordonată absolut necesară oricărei opere deschise ce își propune să îi lanseze spectatorului o invitație în a deveni co-creator. Nu ne rămâne decât să ne lăsăm purtați de curenții uneori calzi și primitivi, alteori reci și rapizi, ai acestei mări uneori calmă și liniștită, alteori agitată și zbuciumată care este creația lui Gigi Căciuleanu.

În loc de concluzii

Pentru a putea da conturul imaginii de ansamblu pe care am încercat să o prezint în acest articol despre cele patru spectacole semnate de Gigi Căciuleanu, i-am cerut mare-lui artist să își aștearnă pe hârtie (în acest caz pagina documentului Word) gândurile sale despre experiența artistică târgumureșeană. Gigi Căciuleanu a găsit titlul perfect pentru acest capitol al vastei sale cariere: *O tetralogi(gi)e Târgu-Mureșeană*, acordând fiecărui spectacol din cele patru câte un subtitlu sugestiv: Un univers exterior – *Jungla X*, Oamenii – *Carmina Burana*, Omul – *Vivaldi și anotimpurile* și Un univers interior – *GGworld*. Descrierile acestor spectacole din perspectiva personală a celui care le-a creat au fost introduse în capitolele alocate fiecăruia dintre ele pentru a completa imaginea de ansamblu. Ne rămâne doar să remarcăm caracterul eminent umanist pe care ni-l oferă această structură formată din cele patru spectacole analizate. Pentru că, în fiecare dintre cele patru spectacole personajul principal este Omul, pendulând între cele două universuri ale sale: exterior și interior.

Despre trecerea lui Gigi Căciuleanu prin Târgu-Mureș pot fi spuse multe. Fie că vorbim despre cele patru spectacole care îi poartă semnătura, fie că apelăm la memoria afectivă a artiștilor care au lucrat la aceste spectacole, avem de a face cu elemente definitorii ale unui capitol important din istoria culturală locală. Nu în ultimul rând, trebuie amintite experiențele de spectatori pe care le-au trăit cei ce au ales să vizioneze unul dintre cele patru spectacole menționate în acest articol. Pentru că, până la urmă, efemeritatea acestei forme de artă care este teatrul face ca viața operelor născute în acest domeniu să continue doar în ceea ce ele lasă în memoria oamenilor care le-au trăit pe viu: artiști și spectatori deopotrivă. Această efemeritate este până la urmă și marca

înregistrată a unui frumos paradox: imposibilitatea revederii în timp *aici și acum* a spectacolelor, dar și nota personală a unei intimități speciale pe care cei prezenți la eveniment, în sală sau pe scenă, o păstrează mereu ca pe un soi de complicitate duală a unei experiențe unice, la care numai ei au acces.

BIBLIOGRAFIE

- BLAGA, Laurențiu, 2025. Arhiva personală, email.
- CĂCIULEANU, Gigi, 2008. *Vânt, volume, vectori*, București, Curtea Veche.
- CAZABAN, Ion, 2002. Ministagiune la Ariel, *Teatrul Azi*, nr. 1-2, ianuarie 2002, p. 79.
- COPIL, Lorena, 2016. Două minute - Un minut de dans sau Uf!!! și Vivaldi și anotimpurile la Festivalul de Teatru Povești, Alba Iulia, 2016, *LiterNet.ro*, [disponibil la <https://agenda.liternet.ro/articol/21383/Lorena-Copil/Doua-minute-Un-minut-de-dans-sau-Uf-si-Vivaldi-si-anotimpurile-la-Festivalul-de-Teatru-Povesti-Alba-Iulia-2016.html>], accesat la 25 ianuarie 2025
- CRISTEA-GRIGORESCU, Oana, 2012. Înghămați roata la bicicleta norocului, *Observatorul cultural*, nr. 615, 8 martie 2012, p. 21.
- CRISTEA-GRIGORESCU, Oana, 2016. Anotimpurile stărilor omenеști la Teatrul Național Târgu Mureș, *Observatorul cultural*, nr. 848, 10 noiembrie 2016, p. 21.
- DUMITRACHE, Silvia, 2012. „Am tradus lucruri pe care le iubesc în propriul meu esperanto, în limbajul mișcării” Gigi CĂCIULEANU, în dialog cu Silvia DUMITRACHE, *Observatorul cultural*, nr. 649, 8 noiembrie 2012, p. 13.
- MORARIU, Mircea, 2012. Viața lumii, *Teatrul azi*, nr. 5-7, mai 2012 pp. 117-118.
- MORARIU, Mircea, 2003. Viața lumii, viața omului, *Teatrul azi*, nr. 3-4, martie 2016, pp. 200-2003.
- PEȘCHIR, Linda, 2017, O metaforă deschisă Gigi Căciuleanu, *Revista Comunique* – nr. 13-15, p. 87 [disponibil la https://issuu.com/comunicarts/docs/revista_comunIQUE_13-15_-_online_ve], accesat la 25 ianuarie 2025.
- ROTESCU, Eugenia Anca, 2009. *Desprinderea de pluton. Undergorund 1999-2000*, Târgu-Mureș, Editura Universității de Artă Teatrală, Târgu-Mureș.
- RUSIECKI, Cristina, 2016. Ce vedem în FNT: „Vivaldi și Anotimpurile”, *b-critic.ro*, [disponibil la <https://www.b-critic.ro/spectacol/ce-vedem-in-fnt-vivaldi-si-anotimpurile/>], accesat la 25 ianuarie 2025.
- RUSU, Mircea Sorin, 2012. Spectacolul mișcătorilor - Carmina Burana, [disponibil la <https://agenda.liternet.ro/articol/14573/Mircea-Sorin-Rusu/Spectacolul-miscatorilor-Carmina-Burana.html>] *LiterNet.ro*, accesat la 25 ianuarie 2025 .
- SÂRBU, Maria, 2016. Vivaldi, anotimpurile și poezia dansului, *Teatrul azi*, nr. 1-2, ianuarie 2016, p. 268.
- STANCU, Natalia, 2001. Gigi Căciuleanu: «Cu cât suntem mai diferiți, cu atât suntem mai vii» *Curierul național*, 7 august 2001, p. 9.

- TEATRUL ARIEL TÂRGU-MUREȘ, s.a., Program GGWorld, *Teatrul Ariel Târgu-Mureș*, accesat 25 ianuarie 2025. Disponibil la <https://www.teatrulariel.ro/trupa-romana/program/pentru-tineret-si-adulti/ggworld.html>
- TEATRUL ARIEL TÂRGU-MUREȘ, s.a., Detalii, noutăți. GGWorld, un spectacol de teatru coregrafic semnat de Gigi Căciuleanu la Teatrul Ariel din Târgu-Mureș, *Teatrul Ariel Târgu-Mureș*, [Accesat 25 ianuarie 2025] Disponibil la <https://www.teatrulariel.ro/trupa-romana/detalii-noutati/ggworld-un-spectacol-de-teatru-coregrafic-semnat-de-gigi-caciuleanu-la-teatrul-ariel-din-targu-mures.html>
- TEATRUL NAȚIONAL TÂRGU-MUREȘ, s. a., Carmina Burana – Cronici, Victoria Anghelescu, *Teatrul Național Târgu-Mureș*, [disponibil la <https://teatrunitational.ro/play/carmina-burana/>], accesat la 25 ianuarie 2025
- TUGEARU, Liana, 2016. Dansul în Festivalul național de Teatru 2016, *România literară*, nr. 51, 2 decembrie 2016, p. 22.
- ȚUCULESCU, Radu, 2001. Gigi Căciuleanu și sictirul metafizic, *Observator cultural*, nr. 74, 24 iulie 2001, p. 20.
- VARY, Florentina 2012, O lună magică, *Teatru azi*, nr. 5-7, mai 2012, pp. 112-116.
- ZAHARIE, Alin 2012. Gigi Căciuleanu face șpagatul între continente, *Zi de Zi*, 30 ianuarie 2012, p. 4.